

VARVASANOMALIA

Varvasanomalia tarkoittaa varpaan surkastumaa. Usein eturaajoissa, mutta myös takaraajoissa sijaitseva, uloimman varpaan surkastumaa. Varvas on tällöin selvästi muita lyhyempi ja kynsi myös kasvaa siinä huomattavasti pidemmäksi, kun ei pääse kulumaan koiran liikkussa. Anomaliavarpaan polkuantura saattaa myös kuivua ja halkeilla. Anomalia voi vakavuusasteestaan riippuen altistaa nivelrikolle ja vaikeuttaa koiran liikkumista.

Selvissä tapauksissa varvasanomalia näkyy selvästi kun tarkastellaan koiran tassua alapuolelta, eikä surkastuneen varpaan antura ole siistissä rivissä muiden kanssa, niinkuin pitäisi.

Hilkka Salohalla oli kertomassa kokemuksistaan ja tiedoistaan varvasanomaliasta Suomen Kääpiöpinserit ry:n kevätkokouksen yhteydessä pidetyssä keskustelutilaisuudessa 14.3.2015. Hilkka on hankkinut ensimmäisen kääpiösnautserin 1974 ja ollut mukana Snautseri-Pinserikerhon toiminnassa vuodesta 1976 lähtien. Hilkka on ollut myös Snautseri-Pinserikerhon sekä Snautseri-Pinseri Keskusjärjestö ry:n jalostustoimikunnassa. Ulkomuototuomarina hän on toiminut vuodesta 1995 lähtien. Työurallaan Hilkka on toiminut tutkimusassistenttina ja tehnyt alkoholitutkimusta ihmisillä sekä eri rottakannoilla, joten sitä kautta hänellä on myös kokemusta ja tietoa genetiikasta.

Kääpiösnautsereilla, erityisesti mustilla, havaittiin olevan varvasanomaliaa 1990-luvun lopulla. Kun Kääpiösnautserikerho ry:n jalostustoimikunta alkoi selvittää asiaa, oli varvasanomaliaa esiintynyt jo jonkin aikaa mustilla kääpiösnautsereilla, mutta sitä ei kuitenkaan ollut kovin laajasti.

Tuolloin ei ollut, eikä edelleenkään ole, varmaa tietoa mistä kyseinen sairaus oli yhtäkkiä ilmaantunut, eikä varmuutta ollut mikä sen aiheuttaa. Mustien kääpiösnautsereiden kohdalla varpaan surkastumista pidettiin kuitenkin perinnöllisenä, koska se oli niin selkeästi vain yhdellä värillä ja koirien esivanhempina oli usein samoja koiria. Tuolloin oli mm. epäily, ettei kyseisen varpaan verenkierto toimi normaalisti, mikä aiheuttaisi koiran kasvaessa varpaan surkastumisen. Varvas on useimmiten aivan normaali vielä pentuna sekä luovutusiässä. Tuolloin asiaa selviteltiin Kääpiösnautserikerho ry:n jalostustoimikunnan toimesta usealta eri eläinlääkäriltä ja myös Kirsi Sainiolta, mutta varmuutta surkastumisen aiheuttajaan ei löydetty. Varvasanomaliaa on usein eri asteista ja sitä on raportuitu esiintyvän useilla muillakin roduilla. Mustilla kääpiösnautsereilla se oli selvästi havaittavissa olevaa. Myöhemmin on tavattu ainakin yksi tapaus musta-hopealla sekä muutamilla valkoisilla kääpiösnautserilla.

Kääpiösnautserikerho ry:n jalostustoimikunta pyrki tiedottamaan asiasta mahdollisimman laajasti sekä tuomaan ihmisille ilmi suosituksen, ettei varvasanomaliaa omaavia koiria käytettäisi jalostukseen. Kun he totesivat, ettei pelkkä asiasta tiedottaminen riittänyt ja sairaita koiria käytettiin edelleen jalostukseen, kerho asetti pentulistakriteereihin varvastarkastukset, jolloin pentulistalle otettiin ainoastaan tarkastettujen koirien pentueet. Varvastarkastuksia tekivät muutamat kerhon kouluttamat ulkomuototuomarit sekä kasvattajat. Lisäksi suositeltiin, että selvästi varvasanomalia jälkeläisiä jättäneet koirat tulisi sulkea pois jalostuksesta. Kun suurin osa sairaita ja niitä jättäneistä jätettiin jalostuksesta pois, varvasanomalia hävisi likimain kokonaan. Vuonna 2008 Suomen Kääpiösnautserikerho on luopunut varvastarkastuksista, mutta edelleen pentulistakriteerinä on kasvattajan vakuutus siitä, että pentueen vanhempien varpaat ovat normaalit.

Hilkka totesi luennolla, että aikoinaan selvästi näytti siltä, että mikäli sairaita ja/tai niitä jättäneitä yhdistää, niin varvasanomalia näyttäisi pahentuvan. Erään mustan kääpiösnautserin, jonka sukutaulussa molemmilta puolin löytyy anomaliakoiria, eturaajoissa ainoastaan kaksi keskimmäistä varvasta olivat normaalit, reunimmaisten ollessa surkastuneet ja lisäksi takaraajoissa uloimmat varpaat olivat surkastuneet. Kyseinen koira kuvautettiin kerhon toimesta ja koiralla todettiin lievää

nivelrikkoa. Valitettavasti koiraa ei saatu enää myöhemmällä iällä kuvauksiin, jotta olisi voitu selvittää etenikö nivelrikko myöhemmällä iällä.

Suomen Kääpiöpinserit ry:n jalostustoimikunta oli toimittanut ennen keskustelutilaisuutta Hilkkalle listan yhdistyksellä tiedossa olevista varvasanomaliatapauksista. Hilkka totesi listan perusteella tilanteen olevan huolestuttava ja pahimmassa tapauksessa pahempi kuin aikoinaan kääpiösnautsereilla oli. Kymmenen käytetyimmän uroksen joukossa on kolme kääpiöpinseriurosta, jotka ovat jättäneet varvasanomaliaa. Varvasanomaliajälkeläisiä ei tiedossa ole vielä kovin montaa, mutta sairauden leviäminen ja varvasanomalian ilmaantuminen seuraavilla sukupolvilla voi olla odotettavissa, koska kyseisiä uroksia on käytetty runsaasti. Runsaan käytön seurauksia ei toki vielä tiedä, mutta pahimmassa tapauksessa tilanne voi olla erittäin huolestuttava. Näiden kolmen uroksen sukutauluja tarkastellessa voidaan todeta sukusiitoskertoimien olevan huomattavan suuret. Mikäli nartun suvun taustoista ei ole varmaa tietoa, Hilkka ei suosittele näitä uroksia käytettävän enää jalostukseen. Nartun takana ei käytännössä tulisi olla samoja koiria mitä sairautta jättäneen uroksen takana on, koska ei ole varmuutta siitä mistä suvusta sairaus tulee. Koirien sukulinjat olisi myös hyvä pitää erillään, eikä käyttää uroksia kovin nuorena montaa kertaa.

Hilkka suosittelee rotujärjestöä tiedottamaan kasvattajille aktiivisesti asiasta ja lähettämään kirjeet varvasanomaliaa jättäneiden urosten jälkeläisten omistajille ja kehoittamaan heitä tutkituttamaan koiran varpaat, joko ulkomuototuomarilla tai eläinlääkärillä. Tällöin voitaisiin saada tarkempaa tietoa siitä, onko tapauksia enemmän kuin yhdistykselle on ilmoitettu. Mikäli tiedottamisesta huolimatta anomaliaa jättäneitä koiria edelleen käytetään jalostukseen, Hilkka suosittelee päivittämään pentulistakriteerit siten, että nämä koirat saataisiin rajattua jalostuksesta pois.

Hilkka myös suosittelee Suomen Kääpiöpinserit ry:n jalostustoimikuntaa ottamaan yhteyttä Hannes Lohen geenityöryhmään ja tiedustelemaan mahdollisuudesta teettää geenitestiä. Mikäli tulevaisuudessa olisi mahdollisuus geenitestiin, myös kantajia voisi käyttää jalostukseen. Lisäksi Kirsi Sainiolta voisi tiedustella onko anomalista tullut uutta tietoa viimeisen 20 vuoden aikana.

Lopuksi Hilkka totesi, että tällaisissa tapauksissa aina toivottaisiin kasvattajilta avoimuutta, koska muutoin helposti tehdään hallaa niin itselle kuin myös koko rodulle. Tietenkin varvasanomalia on vain yksi sairaus muiden joukossa, eikä liian hysteeriseksi saisi heittäytyä minkään sairauden kanssa, ainakaan siten, että tuijotetaan ainoastaan yhtä vaivaa tai vikaa.